

Nr. 11(99)

BAZŪNE

Latvijas Neredzīgo bibliotēkas avīzīte
par notikumiem bibliotēkas dzīvē

2019. gada 4. novembris

BERMONTIĀDES SIMTGADE

Gunta Bite

Avīzītes «Bazūne» redaktore

Šogad aicinām piedalīties V Pasaules diktāta latviešu valodā rakstīšanas Braila rakstā pasākumā, kas notiks mūsu bibliotēkā 9. novembrī plkst. 12.00. Pieņemšanās bibliotēkā Rīgā.

Šogad Lāčplēša dienas pasākums būs veltīts Bermontiādes simtgadei. Latvijas Neredzīgo bibliotēkā 11. novembrī notiks šādas interesantas aktivitātes:

- plkst. 10.00 — 18.00 **grāmatu izstāde** par Brīvības cīņām;

- plkst. 10.00 — 17.00 **fotoizstāde** ar brīvības cīnītājiem;

- plkst. 10.00 **bērnu rīts** ar radošo darbnīcu «Katram savu Latvijas karogu» — izmantojot dažādus materiālus tiks veidoti Latvijas karogi;

- plkst. 15.00 **informatīvā lekcija** jeb tikšanās ar vēsturnieku Kristapu Pildiņu sarunā par Strazdumuižas pamieru;

- plkst. 17.00 **lāpu gājiens** no Strazdumuižas parka un sveču nolikšana pie bibliotēkas;

- plkst. 18.00 **koncerts** ar Gunāru Meijeru un Uldi Kākuli.

BIBLIOTĒKAS ZIŅAS

UZ DZEJAS VIĻŅA

Ināra Zeltiņa

LNerB Rēzeknes filiālbibliotēkas vadītāja

Bibliotēkās septembris smaržo pēc dzejas, jo tiek svinētas Dzejas dienas. Dažādi ar dzeju saistīti pasākumi notika arī Latvijas Neredzīgo bibliotēkā. Rēzeknes filiālbibliotēkā septembris tika pasludināts par Dzejas mēnesi, aicinot lietotājus, ne vien klausīties un lasīt dzeju, bet arī sacerēt to pašiem. Pēc amerikāņu dzejnieka Roberta Frosta domām, dzejolis sākas ar kamolu kaklā... kur emocija rod domu, un doma rod vārdus. Tas ir centiens izpausties, rast pilnību.

Jau vairāku gadu garumā mūsu bibliotēkā notiek literārās jaunrades akcijas. Šogad 13. septembrī tika atklāta dzejas jaunrades akcija «Dzīve kā grāmata» un vēl visu oktobri lasītājus aicinājām dzejot un iesniegt bibliotēkā dzejoļus par šo tēmu.

Bet Dzejas dienu centrālais notikums bibliotēkā bija mūsu pašu lasītāja Viktora Filatova jaunā dzejas krājuma atvēršanas svētki, uz kuriem 13. septembrī bija sanācis tik daudz cilvēku, cik vien bibliotēka varēja ietilpināt. Ceļš līdz grāmatas izdošanai Viktoram bija neparasts. Jo pierasts, ka sākumā grāmata tiek izdota parastā drukā

un tikai tad tā tiek reproducēta kādā citā formātā. Šoreiz viss ir bijis otrādi. Tā kā Viktors pats nevar pierakstīt savu dzeju, viņš to no galvas ierunāja magnetafona kasetēs. Un tā 2007. gadā Latvijas Neredzīgo bibliotēkā tika izdota Viktora Filatova dzejas audio grāmata kasešu formātā «Buket Jubvi», kas pēc 10 gadiem 2017. gadā iznāca arī kompaktdiskā. Tā ir pieejama arī kā digitāls ieraksts lasīšanai savos datu nesējos. Līdz šim to varēja lasīt, klausoties tikai LNerB lasītāji. Šogad grāmata drukātā formātā izdota izdevniecībā «Ezerozes grāmatas», ļaujot ar autora brīnišķīgo dzeju iepazīties arī pārējai sabiedrībai. Grāmatā publicēti 150 dzejoļi. 60% no tiem dzirdami audio grāmatā, pārējā dzeja ir jauna. Grāmatā publicēti arī 6 dzejoļi, kas tapuši mūsu bibliotēkas dzejas jaunrades akcijās. Grāmatā publicēta patriotiska dzeja, lirika, mīlas dzeja, pietiekami daudz arī satīriskā satura dzejoļu. «Starp dzejas vārdiem dzīvo prieks, ilgas, sapņi, tikšanās. Tas viss, ko saucam par dzīvi...» saka LNerB Metodikas nodaļas vadītāja Vija Circāne. Tas viss atrodams arī Viktora Filatova jaunajā dzejas krājumā — dzeja par dzīvi. Grāmata papildināta ar melnbaltām ilustrācijām, kuru autore ir dzejnieka meita Žanna Lāma. Visiem, kam patīk laba dzeja krievu valodā, grāmata drukātā formātā būs pieejama Rēzeknes filiālbibliotēkā.

Savukārt oktobrī Latvijā tiek atzīmēta Skolotāju diena. Sagaidot šos svētkus, bibliotēkā pasākumu cikla «Viens no mums» ietvaros godinājām savu čaklo grāmatu lasītāju, Latvijas Nopelniem bagāto skolotāju Mariannu Jukņeviču — mūsu mīļo skolotāju Māriņu. Mariannas kundze šogad atzīmējusi 85. dzimšanas dienu. «Talantīga, izteikti atbildīga, inteliģenta, gudra, ar dziļu humora izjūtu apveltīta, interesanta sarunu biedre, sirsnīga, darboties griboša,» tā par cienjamo skolotāju izsakās citi bibliotēkas apmeklētāji. Pašreiz skolotāja Marianna ir Latvijas Neredzīgo biedrības biedre, Rēzeknes organizācijas revīzijas komisijas locekle, latviešu sarunvalodas pulciņa vadītāja. Kā pati par sevi saka: «Man ir dota misija un gods nest savu latviešu valodu tālāk, lai šī valoda skaisti plūstu un stāstītu, kas ir Latvija, kas ir latvieši.» Bet bibliotēkā Mariannas kundze ne vien ir cītīga jaunākās latviešu oriģinālīteratūras, audiožurnāla *DOMA, Bazūnītes* un *Gaismas* lasītāja, bet arī aktīva pasākumu apmeklētāja un dalībiece. Un var tikai apbrīnot, kā skolotāja var no galvas citēt bezgala daudz dzejas pantu, atrodot katram notikumam piemērotu, ar to darot mūsu pasākumus saturiski bagātākus un piešķirot tiem īpašu rozīnīti. Sveicam gan mūsu mīļo skolotāju Māriņu, gan visus Neredzīgo bibliotēkas lasītājus-skolotājus Skolotāju dienā!

IESKATS GRĀMATĀ

KAUT KUR ŠAJĀ PASAULĒ (nobeigums)

Herma Cīrule

Braila raksta nodaļas maketētāja

Lielākie bērni, kuri zina jau kaut ko vairāk par šo pasauli, iemācās uzlikt dažādas maskas — pēc vajadzības — dažkārt cinismu, vienaldzību. Jābūt gudram audzvecākam, lai pamanītu, kas ir aiz tās. Un

mēs bieži neiedziļinoties pieņemam masku par patieso seju. Redzam neuzticību, naidu pret apkārtējo pasauli – es darīšu visu slikto, jo es jums neesmu vajadzīgs. Esmu liekais. Nu tad arī būšu...

Klausoties Vivjenas stāstā Mollijā rodas pārdomas. «Un tā veidojas tava personība. Tu zini pārāk daudz, un šī zināšana tevi

dara piesardzīgu. Tu izaudz bailīga un aizdomīga. Ir grūti paust emocijas dabiski, un tu iemācies tās notēlot. Izlikties. Izrādīt iejūtību, kuru patiesībā nejūti. Un tādā veidā tu iemācies izdzīvot, ja tev paveicas, un izskatīties tādai pašai kā citi, pat ja iekšēji esi salauzta.»

No kaut kā jau izaug tas naidis, neuzticēšanās, bailes, nespēja mīlēt, mazvērtības kompleksi. Lietas, ar ko tu cīnies visu atlikušo mūžu, kaut apstākļi sen ir mainījušies.

Un tad bezgalgarais ceļš ar bāreņu vilcienu, cerībā atrast mājas, ģimeni. Bērni nonāk kārtējā stacijā, kur, ja paveiksies, viņus pieņems, ja ne — ceļš turpināsies.

Dzelzceļa stacijā ļaudis sanākuši, lai izvēlētos bērnus. Mazie zina — ir jācenšas iepatīties potenciālajiem audžuvecākiem. Bērnu bailes, neziņa, samulsums — pretī nezināmajam — ja nu mēs neiepatiksīmes...

Šajā grāmatā iemesls, kāpēc cilvēki nolemj adoptēt bērnus ir ļoti dažāds, tāpat kā minētie cilvēki ir atšķirīgi. Dažiem tā ir iespēja dabūt strādnieku par vēdera tiesu un bērns viņu acīs ir un paliks tikai darba lops, visu atlikušo dzīvi liekot justies kā «nekam» šajā pasaulē.

Vivjenas dzīvē ienāk gan Bairni, kur viņa ir vajadzīga kā laba šuvēja un jūtas ir lieka greznība, gan Groutu ģimene, kurā sieva laiž pasaulē bērnu pēc bērna. Tie nav ne īsti gribēti, ne mīlēti, ne gaidīti, vienkārši gadījās... Jā, viņiem ir ģimene — ar vienaldzīgu māti un bezspēcīgu tēvu, kurš netiekot galā ar savu dzīvi, kur nu vēl pārējo, bezcerībā, apātijā, atmet visam ar roku. Bērni aug kaut kā paši par sevi. Tā vietā, lai mēģinātu sakārtot savu dzīvi, viņš šo uzdevumu mēģina uzlikt uz mazās Vivjenas pleciem. Kad atkal Vivjenai jāmeklē jauna audžuģimene, «Bērnu palīdzības biedrības» vietējais aģents misters Sorensons nevaino šo ģimeni. Ja divās mājās ir bijušas nesaprašanās ar mājas sievietēm, tad viņš ir izdarījis secinājumus, ka prob-

lēma meklējama Vivjenā, pat nenoskaidrojot patiesību, jo atkal ir jāmeklē audžuģimene un tas ir tāds kā slogs kaklā.

Izmitināt bērnus audžuģimenēs misteram Sorensonam ir pienākums, ar ko jātiek galā, kā ar jebkuru citu darbu. Viņš nav ļauns, cenšas savu darbu padarīt godprātīgi, taču arī pārāk ieinteresēts nešķiet.

Aizdomājos par šajā grāmatā minētajiem vīriešiem — lādžīgiem, taču nespējīgiem un nevarošiem aizstāvēt ģimenē ienākušos bērnus, jo bailes no valdonīgajām sievietēm, no skandāliem ir stiprākas un tad laipns vārds bērnam tiek veltīts pazagšus. Jo miers ģimenē ir tik svarīgs...

Kaut arī beidzot Vivjena nonāk labā un rūpīgā ģimenē, kas vēlāk viņu adoptē, viņa ir tai pateicīga, taču tādas īstas mīlestības jūtas sevī atrast nespēj. Šķiet, tomēr tā saikne, kas mēdz vienot bioloģiskos vecākus ar bērniem, tā arī nerodas ne Vivjenā, nedz audžuvecākos Nīlšenos, kaut arī viss pārējais tiek dots kā savam bērnam.

Arī līdzjūtību pret Bairnu, kurš stāsta par sievas nāvi, viņa tā īsti nespēj just. «Es gribu izjust līdzjūtību pret misteru Bairnu. Gribu just kaut ko. Taču nespēju. «Man ļoti žēl,» es saku un pieņemu, ka man «ir» žēl — viņa un viņa sabrukušās dzīves. Taču es nespēju iežēloties pret mīsi Bairnu. Es domāju par šīs sievietes aukstajām acīm un pastāvīgi drūmo skatienu, viņas nevēlēšanos saskatīt manī kaut ko vairāk par roku pāri, pirkstiem, kas tur adatu un diegu. Es nepriecājos, ka viņa ir mirusi, bet man arī nav žēl, ka tā noticis.» Tā Vivjena.

Grūti just mīlestību un līdzjūtību pret citiem, ja pats to neesi saņēmis. Lai cik tas varbūt izklausās «nepareizi», nevar sevī atrast vienkārši pareizo podziņu, kuru piespiest, lai viss notiktu «pareizi». Var jau runāt, ka tevī mājā šīs jūtas, taču tie būs tikai vārdi un kārtējā izlikšanās. Lai cik «šausmīgi un nepareizi» tas liktos apkārtējiem, tā vismaz ir patiesība.

Vivjenai piedāvā ienākt ģimenē, kura patiesi vēlas viņai dot mājas un ģimeni, Sorensons vaicā Vivjenai, kādēļ viņa gribētu būt daļa no šīs ģimenes un ko viņa varētu šai ģimenei dot, viņas atbilde izriet no tā, ko no viņas varētu gaidīt — darbaspējas, prasmes...

Vivjena ir mācījusies patiesību uz āru nerādīt. Sevī viņa domā: «Ja es būtu godīga, kāda es, protams, neesmu tajā jautājumā, ko uzdod misters Sorensons, tad teiktu, ka man vienkārši ir nepieciešama silta, sausa vieta, kur dzīvot. Es gribu pietiekami daudz ēdiena, apģērbu un apavus, kas mani pasargās no aukstuma. Gribu mieru un kārtību. Un vairāk par visu es gribu justies droša gultā.»

Septiņpadsmitgadīgajai Mollijai gan ir māte, taču viņa, nespējama tikt galā ar dzīves bezdzīviem, salūst. Kārtējā ģimenē,

kurā nonāk Mollija, pieņemot bērnu savā ģimenē ir tāds kā sava veida «business».

Dina un Ralfs pieņēmuši ģimenē Molliju, jo ar to var nopelnīt. Kad Mollija pamet mājas, viņi saprot, ka «business» var piedzīvot neveiksmi. Ralfā ir kaut kādas jūtas (līdzīgi kā Bairnam pret Vivjenu), taču viņš ir par glēvu, lai pretotos sievas diktatūrai un kaprīzēm. Viņam žēl, bet arī viņš grib mieru. Miera dēļ var upurēt arī sirdsapziņu.

Ir kāds interesants stāsts, ko šajā grāmatas apskatā neminēju — par prieku, par skumjām un vēlreiz par prieku, par kļūdām, kuras reizēm ir iespējams arī labot... Bet to jūs varat uzzināt, izlasot šo grāmatu. Pieļauju, ka jūs šajā grāmatā atradīsiet kādu savu atziņu, vērtējumu. Jo uz vienu un to pašu lietu var raudzīties dažādi. Taču jāatceras, ka tas ir stāsts.

Lasiet grāmatu gan ar sirdi, gan prātu!

DZEJA

Laimonis Šteinerts

STREĻĶI

Daugaviņa likteņupe,
Mūsu tautai palīdzēji.
Tu un mūsu tēvi streļķi,
Bermontiešus apturēji.

Lai no atmiņas mums nezūd,
Slavenais mūs Tīrelpurvs
Un vēl Ziemassvētku kaujas,
Daudzi nolika tur galvas.

Oskars Kalpaks, Balodis
Latvju dēlus pulcēja.
Streļķi viņiem ticēja,
Kad tos kaujā vadīja.

Kārtējā, kad kauja beidzās,
Streļķi atpūsties tad steidzās,
Un par viņiem dziesmas dziedās,
Kaut gan daudzas meičas raudās.

Varoņstāsti, skaistas dziesmas
Ir un vēl daudzei teiktas.
Atmiņā lai neizdzēstas,
Tautas prātā saglabātas.

Bazūne

**Latvijas Neredzīgo
bibliotēkas
bezmaksas avīzīte**

Izdota Braila raksta nodaļā. Iznāk reizi mēnesī.

Redaktore Gunta Bite.

E-pasts: gunta.bite@neredzigobiblioteka.lv

Mājaslapa: www.neredzigobiblioteka.lv sadaļā Jaunieguvumi

Tālr. 67522131

Publicētie materiāli ne vienmēr atspoguļo redakcijas viedokli.

Par publikācijām atbildīgi paši autori.